

Брой 1

Битоля, четвъртъкъ, 1 януарий 1942 год.

Цена 1 лв.

Год. I

Пелисттерско

ЕХО

МОБИ

СЕДМИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ
ЗА
ОБЩЕСТВЕНИ ВЪПРОСИ,
КУЛТУРА и ИНФОРМАЦИЯ

ИЗДАВА КОМИТЕТЪ

Редакторъ · уредникъ
ГЕОРГИ ВАСИЛЕВЪ

Редакция: улица „206“ № 5

6 СТРАНИЦИ

К. ЦЪРНУШАНОВЪ
Обл. учил. инспекторъ

Първитѣ стъпки на българския учителъ въ Битолската област

Когато точно преди три месеца гласътъ на свещеника отпрати молитви къмъ небето за благословия началото на новитѣ ученикови усилия, а следъ това се разнесоха словата на българския учителъ, изправенъ предъ едно жадно за българска просвѣта поколѣние, една тръпка мина презъ сърдцата на учители и ученици, на мѣки и бащи, на всички зрители - родолюбци — тръпка на умиление, която се превърна въ възторгъ и екна въ трикрантно „ура“ за България.

Едно огромно по историческото си значение събитие се извърши тогава. Една мечта стана действителностъ, една правда оживѣ, и се изпълни пророчеството на народната мъдростъ: „Дето е текла вода, пакъ ще тече“. Българското училище пакъ събра възражданото поколѣние, както това бѣ до преди 23 години.

Какво завари българскиятъ учителъ следъ толкова дълго свое отсъствие отъ храма на българската просвѣта въ Македония?

Той видѣ пакъ старитѣ училищни сгради, които мѣстниятъ българинъ изгради въ турско време за своитѣ деца, но вече полугодни, или негодни, изоставени отъ врага. По села и градове, тѣ стояха като паметници, макаръ и порутени, говорящи за времето, когато чужденецътъ не бѣ още дошелъ въ тѣхъ. Покрай тѣхъ на много мѣста се мѣркатъ недоизградени отъ врага училища, за които четвъртъкъ вѣкъ не е билъ достатъченъ да бъдатъ завършени.

Предъ удивения погледъ на населението, обаче, се изправи огроменъ брой ученици. Къде бѣха тѣ по-рано? Неприбрани, разпръснати по поля и планини като овчари, или говедари, тѣ стояха вънъ отъ обсъга на всѣко културно влияние, защото чужденецътъ не е желалъ много ограмотенъ народъ. Затова, той не само е търпѣлъ, но и създавалъ невежество. И ето: голѣмъ брой села нѣматъ още отъ турско време училища, и цѣли поколѣния оставатъ напълно неграмотни. Следователно, трѣбва ли да се чудимъ, че българскиятъ учителъ навредъ бѣше посрѣщанъ като Божи пратеникъ! Подъ неговитѣ грижи почва всичко да се мѣни. Полуразрушенитѣ училищни сгради се оправятъ. Тѣ сж тѣсни за нарастналия брой ученици. И стени тѣ между две съседни малки стаи, предназначени за жилище на учителя, се разрушаватъ, малкиятъ стай се сливатъ въ голѣми учебни стаи; учителътъ отива да живѣе въ некая по-неудобна селска къща, но децата вече иматъ осигурени училищни помѣщения. Правятъ се пристройки, приспособяватъ се временно частни къщи за училища; селянитѣ молятъ собственика на най-добрата жилищна сграда да я отстъпи за деца-

та имъ; съ една небивала ревностъ се събиратъ сръдства, създаватъ се елементарни условия за учение и цѣли делегации селяни се дигатъ да търсятъ учителя.

И той идва. Селото го посрѣща тържествено. Носятъ го на ръце. Благославятъ го.

Трудно е за учителя да работи при тѣзи оскъдни условия за животъ и обучение. Той е оставилъ въ старитѣ предѣли чудно хубави училищни сгради, съ богати кабинети съ пособия и помагала. Нищо отъ това не намира тукъ. Но намира все пакъ една топла българска душа и предъ нея той забравя неудобствата и почва да работи. Училищата екватъ отъ българска речъ и българска пѣсенъ.

И ето три месеци вече, а децата сж неузнаваеми! Най-важнитѣ събития отъ родната история сж заседнали въ съзнанието имъ. Най-хубавитѣ родни пѣсни сж вече научени, и българската речъ излиза все по-непринудено изъ детскитѣ уста и подъ детската ржка.

Затова едно следъ друго никнатъ нови училища. Назначенитѣ учители не сж достатъчни въ първия моментъ. Имало е нѣщо непредвидено. Изпаднали отъ начало въ заблуда възъ основа на онова, което е било при сърбитѣ, ние предвидѣхме по-малкъ брой учители. Излѣзна, че врагътъ е билъ по-черъ, отколкото го мислѣхме. Обаче, днесъ броятъ на учителитѣ почти се удвоява. Тамъ, където е имало единъ, сега сж двама; тамъ, където сж били двама, сега сж трима, четирима и даже петима; тамъ, където не е имало училище, сега се открива. Поради това, именно, се случи и до днесъ все още да пристигатъ нови учители въ помощъ на обремененитѣ си колеги, които идваха при даденъ брой до 50 ученици, а заварваха 70-80 и 100.

Но случи се едно друго чудо, което и на сънъ не е сънувано при сърбитѣ. По сръдичнитѣ села възникватъ и прогимназии: тази година първи класъ, — до година — втори, а после — трети? Не ни ли мамите? — питатъ зачудени селянитѣ. — „Нима въ стара България е все тѣй?“. Радостта е небивала. Душитѣ се отварятъ предъ устрема на българската просвѣта. Млади и стари идватъ при учителя и молятъ за откриване на курсове за неграмотни. Ограмотенитѣ по сръбски пѣкъ молятъ за българска грамотностъ. Зимата е благоприятна за това. Само дайте гасъ, за да свѣтнатъ и тъмнитѣ зимни нощи въ училищата, следъ като лѣтнитѣ дълги дни бѣха тъмни отъ злитѣ намѣрения на врага.

Учителътъ нѣма покой. Носейки, мжката от работата си самъ при 70 — 80 и даже 120 ученици, той по свой починъ удѣлжава времето за работа съ всички, за да не остане българско дете необучено.

Събитията съ 2 думи

Австралия обръща погледъ къмъ С. Щати

М-ръ председателятъ на Австралия, Къртинъ, е отправилъ телеграма до председателя на С. Щати Рузвелтъ, съ която му изказва опасенията си за сждбата на Сингапуръ. За първи пътъ единъ австралийски м-ръ председателъ се обръща така къмъ председателя на С. Щати.

Германия и арабския свѣтъ

Министра на външнитѣ работи на Германия г. фонъ Рибентропъ е приелъ на единъ продължителенъ разговоръ, г. Кайлани, бившъ м-ръ председателъ на Иракъ. Дватама сж разговарали по въпроси изясняващи отношенията между Германия и арабския свѣтъ.

Мексико ще пропуца войскитѣ на С. Щати

Мексиканскиятъ Сенатъ е гласувалъ едно решение, споредъ което войскитѣ на С. Щати ще могатъ да минаватъ презъ мексиканска територия, както и да се ползватъ отъ мексиканскитѣ летища.

МЕЖДУ ГЕРМАНИЯ И ТУРЦИЯ

Постигнато е споразумение за прилагането на търговскиятъ договоръ сключенъ не отдавна между Германия и Турция.

Изъ Битолска областъ

Популярна банка въ Прилепъ

Прилепъ, 31 декември
Нуждата отъ една популярна банка въ града ни се чувствува живо.

Миналата седмица, по инициативата на г. Стоянъ Марковъ, директоръ на Б. З. К. Банка, се свика публично събрание, на което бѣха размѣнени мисли по основаването на една такава банка.

Събранието подкрепи единодушно тази инициатива и въ резултатъ се реши да се основе популярна банка въ Прилепъ.

За членове на управителниятъ съветъ бѣха избрани следнитѣ лица: Миланъ Юрдановъ, Илия Ацевъ, Паню Христовъ Палавражовъ, Харалампи Ив. Чеповъ, Цвѣтанъ К. Дворчанецъ, Илия К. Георгиевъ и Неданъ С. Недановъ.

Членоветѣ на упр. съветъ сж отъ всички стопански съсловия въ града.

Дошелъ, въ повечето случаи, отъ северъ, намѣрилъ следитѣ на българския учител-революционеръ отъ турско време, сегашниятъ български учителъ е безцененъ въ дѣлото си, и нѣма за него достатъчна награда. Скроменъ, като своя предходникъ учител-революционеръ, днешниятъ български учителъ живѣе и работи съ нетленното съзнание, че изпълнява единъ великъ дългъ къмъ българщината. Той е живъ на фронта, където неговитѣ братя и бащи умрѣха преди четвъртъкъ вѣкъ за сждбата на дѣло. Такъвъ ще бѣде до край неговиятъ пътъ